

Zondag 6 februari 2022 De wijn is op!
Evangelielezing: Johannes 2 : 1 – 12

Van tijd tot tijd maak ik mee dat iemand weer die grap maakt over water dat in wijn veranderd wordt. Er wordt gevraagd of ik dat ook geleerd heb. Zó bekend, ja overbekend is het verhaal van de bruiloft te Kana.

De wijn is op! Het zal je als bruidspaar maar overkomen. Op de dag van je leven . Kana is overal, ook hier. Wij horen bij de gasten, of bij de bedienden/ de diakenen, wie u maar wilt.

We doen – hoe dan ook - mee in het verhaal. De wijn is op! Zoals dat in het ons leven wel vaker gebeurt: ruzie in plaats van een gezellige avond. Ziekte die alles op de grondvesten doet schudden. De lange duur, de glans is eraf. Leven dat saai en dof is geworden.

In onze wereld: verharding, onveiligheid.
Zo onnoemelijk veel wordt stuk gemaakt.
Het gebeurt, steeds weer in andere varianten. Het feest is over, de wijn is op.

Als je met dat alles in het achterhoofd het verhaal van de bruiloft te Kana nog eens hoort, dan valt op wat een ongelofelijke overvloed hier geschilderd wordt. Het kan niet op.

De inhoud van die vaten is bij elkaar ergens tussen de 500 en 700 liter. Het is allemaal wijn geworden. Niet zomaar wijn, maar de allerbeste wijn.

Dit is het eerste teken of wonderteken dat de evangelist Johannes vertelt: Jezus zorgt ervoor dat het feest door kan gaan.

Een bruiloft roept beelden op van mensen die zich feestelijk uitgedost hebben.

Het roept beelden op van verschillende emoties, van vrolijkheid, een lach en een traan. Het roept beelden op van eten, drinken, dansen en noem maar op. Het zijn gelegenheden dat de tijd even stil lijkt te staan en de zorgen vergeten worden.

Dat zijn de eerste beelden en die zijn ook aanwezig in het verhaal, vooral in de opmerking dat de slechte wijn meestal pas geserveerd wordt als de gasten al het nodige ophebben en hun smaakzin niet meer zo goed ontwikkeld is.

Maar er zit ook een diepere laag in het gegeven van een bruiloft. Een huwelijk is in bijbels taalgebruik een beeld van de relatie van het volk Israël met de eeuwige God. Het is een beeld van het verbond, van het zich verbinden van God en mens.

Zoals twee mensen zich aan elkaar verbinden, zo verbindt God zich met mensen.

Jezus herstelt een bruiloft. Hij herstelt een verbond. Hij herstelt het verbond van God en mens. En dat doet hij niet zomaar, maar in overvloed, in een overvloedige hoeveelheid wijn....

Het verhaal van de bruiloft te Kana is zo'n verhaal waar van alles bij uit te leggen valt. Het verhaal is rijk aan verborgen betekenissen. Dat zit in de elementen van het verhaal – water en wijn, de bruiloft, de bedienden; het zit in de getallen – de derde dag, zes watervaten (de 6 scheppingsdagen), het eerste teken dat Jezus heeft gedaan.

In vers 11 aan het eind zit het allemaal in. Daar staat: “Dit heeft Jezus in Kana, in Galilea gedaan als eerste wonderteken; hij toonde zo zijn grootheid en zijn leerlingen geloofden in hem”.

Het is het eerste wonderteken dat Jezus heeft gedaan. In het evangelie van Johannes worden er zeven tekenen van Jezus overgeleverd en dit het enige teken dat niet uitgelegd wordt. Zoals bijvoorbeeld bij het brood en de genezing van de blindgeborene.

Het eerste teken: is het vooral een soort leesaanwijzing en wel in tenminste twee richtingen: het nodigt uit om dit teken in het verband van de overige tekenen uit het evangelie te zien. Zo worden ze ook genoemd, niet zozeer wonderen, maar tekenen.

Ze beduiden iets. Ze tekenen het geheim van wie Jezus is, het mysterie van zijn verschijnen. En het vraagt om speciale aandacht voor dit eerste teken. Hier begint het. In Kana te Galilea. En dan begint het ermee dat water in wijn wordt veranderd.

Maar wat wil dat dan zeggen? Dat Jezus iets bijzonders kan wat u en ik niet kunnen?

Dat in ieder geval, maar dat dat alleen de betekenis zou zijn, dat lijkt me tekort doen aan de diepe zeggingskracht van dit verhaal. Van de Deense dominee Kaj Munk is een preek over dit verhaal bewaard gebleven. Munk zegt dat dit goedbeschouwd een overbodig wonder is.

Bij die andere tekenen gaat het om genezingen, om het voeden van vijfduizend met vijf broden en twee vissen, zelfs om het terughalen van Lazarus uit de dood. Telkens gaat het om mensen in nood.

Maar hier, wat is er uiteindelijk mee gediend dat de feestvreugde wat wordt verhoogd, dat een bruiloftsfeest niet voortijdig afloopt ?

Wat is de noodzaak van dit wonderteken?

En toch wordt dit door Johannes als eerste verteld. Het wordt er nadrukkelijk bij gezegd.

Dit is het teken waarin Jezus zijn grootheid toont – voor het eerst – en waardoor de leerlingen in Hem gaan geloven. Maar wat geloven ze dan?

Als ik een voorzet voor een antwoord op die vraag zou mogen geven, dan zou ik het in de volgende richting proberen:

dit verhaal nodigt ons uit, om te geloven,
dat Jezus - is - de vreugde van ons leven.

Vreugde in ons leven wil brengen.

Zoals ik ook ergens las: het is niet duidelijk waar en wanneer de verandering van water in wijn plaatsvond: inde vaten, bij het scheppen of bij het proeven,.

Als Jezus ons het water aanreikt wordt het wijn.

Zo verschijnt Jezus in ons bestaan – epifanie –
om in de alledaagsheid daarvan
– een gewone boerenbruiloft –
te delen en om daarin Gods liefde te tonen.

Dit verhaal nodigt ons uit om het leven te vieren, als van God gegeven en door God gevuld met zijn overvloedige liefde.

Jezus laat de lege vaten vullen met water, met het water van alledag. Waar dat leven gevierd wordt in de geest van de liefde van Christus, daar wordt water tot wijn. Het water van alledag komt tot haar bestemming.

Het verhaal van Kana wordt dikwijls in verband gebracht met het avondmaal. Dat komt natuurlijk door die wijn, die in alle overvloed aanwezig is.

En het komt uiteraard omdat het Jezus is die voor die wijn zorgt.

Hij schenkt als het ware van zijn eigen overvloed – zo
vieren we dat ook in avondmaal.

De overvloed van Gods liefde: dat betekent die wijn. En
dat teken is nodig. Het meest nodig van allemaal.
Niemand gaat dood door gebrek aan wijn.
Eerder zou je zeggen door gebrek aan water.
En toch. Zonder dit teken, zouden we sterven van
verdriet. Dit is het begin.
En meer nog: van Hem leren wij hoe wij voor anderen
water in wijn kunnen veranderen.
Hoe wij elkaar in verdriet en gemis, nabij kunnen zijn,
de vreugde kunnen laten proeven.
Dat dat er steeds zal zijn: wijn, genoeg om uit te delen.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk
ds. Hillegonda Ploeger